

John M. Perkins: Túl a jótékonyágon

1993, Grand Rapids, Michigan: Baker Books

3. fejezet: A hiteles egyház jellegzetességei (részletek)

A hiteles egyház jellegzetességei

A hiteles egyháznak mint Krisztus testének hét jellegzetessége van, amelyeket folyamatosan fenn kell tartania.

A hiteles egyház elnyeli a fájdalmat. Az Ószövetség megjövendölte, hogy Jézus viseli majd szenvedéseinket és büntetésünket (Ézsaiás 52). A zsinagógánál Jézus elmondta: azért küldetett, hogy a szegényeknek és szenvedőknek hirdesse az evangéliumot (Lk 4). Azt is mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek” (Mt 11,28). Az egyház mint Jézus képviselője olyan közösség legyen, amely megnyugvást nyújt a fájdalomban és a szenvedésben. Egy intézmény erre nem alkalmas, csakis egy közösség.

A missziónk az, hogy megnyissuk a kapukat, és behívjuk a fájdalmat és szenvedést; Jézus nem a távolból nyelte el a fájdalmat, és ezt az egyház sem lenne képes megtenni. Ez egy különösen fontos lecke minden gyülekezetnek, amely komolyan veszi misszióját. A szegények ugyanúgy ismerik a gyászt, mint bárki más. Az egyháznak mindent meg kell tennie azért, hogy ebben a fájdalomban társ legyen, és azt enyhítse.

Nem sokkal ezelőttig nagyrészt az afroamerikai egyház töltötte be a fájdalom enyhítőjének szerepét. A templom volt az a hely, ahol az elutasító és ellenséges környezetben élő emberek erőt és bátorítást kaptak. A templom volt a hely, ahol a megtört, megtiport, az érzéketlen külvilágtól számtalan – néha szó szerinti – verést elszenvedett emberek találkozhattak, megölelhették egymást,

megvigasztalódhattak az istentisztelet és imádság segítségével. Ez volt a hely, ahol örvendeztek és a jövőbe tekintettek, a mennyei örök életre, ahol nincs fájdalom és szenvedés, ami jelenlegi életünkben annyira megszokott.

Ahogy az egyház az emberek szenvedésére reagált, az segítette a kreativitást, a közösség épülését; eleven tanúságtétel volt Isten szeretetének valóságáról. A gazdagság teológiája, amely ma elterjedőben van, miszerint ha Istent követjük és helyesen cselekszünk, ritkán lesz részünk fájdalomban vagy bajokban, megfosztotta az egyházat kreativitásától és életerejétől. Ha az Istennek szentelt élet nem kihívás, nem küzdelem, nem kockázat, ha nem követeli meg az embertől egész lényé odaadását, akkor merevvé válik és kiüresedik.

A hívek hiteles közösségének elhívása van arra, hogy hirdesse a reményt egy kétségbeesett világban. Ha azt állítjuk, hogy az evangélium reményt hoz a világba, képesnek kell lennünk arra is, hogy élő, hús-vér tanúi legyünk ennek a valóságnak. Sok, a központban dolgozó, de egyébként gazdag kertvárosi negyedekben élő ember fedezi fel, hogy lakóhelye templomaiban az evangélium üzenete nem elég erős ahhoz, hogy megtartsa őket a belvárosi, fájdalommal teli, kétségbeesett környezetben is. Rájönnek, hogy ahhoz, hogy reményt adhassanak, maguknak is vigasztalásra és biztonságra van szükségük, a hívek kezére, lábára, ölelő karjára, akik maguk is elkötelezettek a teljes város ügye mellett. Az evangélium a kapcsolatokban dolgozik, és konkrét körülmények közül szólal meg. Az egyház akkor tölti be feladatát a legteljesebben, ha a hit közösségévé válik, amely átöleli a fájdalom közösségét. [...]

A hiteles egyháznak Isten tekintélyére kell felmutatnia. Minden földi hatalom igényt tart a városi szegények testére és lelkére – a stricik és a dílerek, az állami szervek és a szekták, a tévé és az anyagiasság eszméje is.

Nekünk a hívek közösségeként azt kell demonstrálnunk, hogy nem hajolunk meg a pusztító erők előtt, mert annak a hatalomnak engedelmesskedünk, amely minden más felett való. Mi az igaz és igazságos Istennel állunk szövetségben, az ő parancsolatait követjük, és semmilyen földi hatalom nem fog bennünket irányítani vagy megfélemlíteni.

Ezen felül viszont másokat is bátorítunk és képessé teszünk arra, hogy megszabaduljanak azoktól a földi erőktől, amelyek tönkreteszik életüket. A bátorság a szembeszállásra e pusztító hatalmakkal és az ördöggel, a hívek közösségének támogatásából fakad. Amikor az egyház kijelenti igazságos Istenünk egyedüli tekintélyét, számon is kéri és figyelmezteti a szegények kizsákmányolóit. Közösségünk, amely a fájdalomtól kigyökerezve is Isten kegyelméről tanúskodik, nem fél felvenni a harcot a sötétség démonaival. Orlando Costas így fogalmaz: „[Az egyház] azoknak a közössége, akik Isten országát jelenvalónak tekintik és mondják, akik az élet új, Isten hatalmában álló rendjét hirdetik, amely mellett minden emberi tekintély eltölpül, beleértve az intézményeket is”¹.

Ám mindezt kijelentve sem válhatunk büszkévé vagy arrogánssá. Sokkal inkább azt tapasztaljuk meg, amit a tanítványok a feltámadott Krisztussal találkozáskor átéltek. Megértették, hogy az Isten országának tekintélye erősebb a földi hatalmáknál. Mesterük utolsó szavai ezek voltak hozzájuk: „Nekem adatott *minden hatalom* mennyen és földön. Menjete el tehát...” (Mt 28,18–19, kiemelés)

tőlem). Elmentek, és mind a tizenegyen alázattal hordozták Jézus tekintélyét. A történészek még mindig értetlenül állnak a Római Birodalom hirtelen szétmorzsolódása felett, amely pusztán néhány évtizeddel azután következett be, hogy a tanítványok elkezdték missziójukat.

A hiteles egyház összehozza az embereket: nőket és férfiakat, zsidókat és samáriaiakat, rabszolgákat és szabadokat, feketéket és fehéreket, latinokat és ázsiaiakat, kertvárosi gazdagokat és gettókban élő szegényeket. Isten szándéka az egyházzal, a hívek közösségével az, hogy megbékéltesse egymással az embereket. [...]

A mai egyház nem követte Isten elhívását arra, hogy minden nemzet áldásává váljon. Amikor Jézust keresztre feszítették, azt mondta, minden ember hozzá jön majd. A kereszt lábánál minden hívő egyesülhet, megmutatva ezzel Isten hatalmát arra, hogy az árkokat betemetve megbékéltesse egymással az embereket. Ma rasszizmus és pártoskodás szaggatja társadalmunk szövetét. Megtört népünk erőszakba fojtja fájdalmát; és az egyház, ahelyett, hogy kihasználná a lehetőséget Isten engesztelő erejének megmutatására, háttérbe vonult, és hallgatólagosan asszisztál az erőszakhoz és a megosztottsághoz. Ez bizony blaszfémia, Krisztus teste ellen való vétek: Isten békéltető szeretete helyett a rassz- és osztályalapú megosztottságot választottuk.

Ma a keresztények tanulmányozzák az egymástól való távolságtartás tudományát, és térítő tevékenységeik során használják azt. Ahogy az elembertelenítő gettókat, úgy az egyháznak ezt az úgynevezett növekedését is kritikusan kell szemlélünk. A lelkiesség álcája mögé rejtve valójában rasszista

elkülönítés zajlik. Ez a gyakorlat a szegregáció örökségét folytatja, amely külön templomokba terelte a fehéreket és a feketéket, elkülönült kapcsolati hálókkal és működéssel.

A homogenitás, egyszínűség nem tükrözi Isten képmását. Degradálja azokat az embereket is, akik hirdetik, és gúny tárgyává teszi, hogy Isten a békéltetés szolgálatára hívott el bennünket. Az igazolására felhozott érvek pedig még károsabbak: „Ha szegregálunk, többen jönnek majd, többen hallják az evangéliumot, ez pedig Isten országának eljövetelét segíti”. Ez a logika Isten tervének szembeköpése, saját emberi gyengeségünk és bűnös természetünk jele. Míg a homogenizálás talán növeli egyházunk tagjainak számát, a lelki növekedést hátráltatja. [...]

A hiteles egyház bőkezűen költ a szegényekre. Gondolkozzunk el ezen egy percre. Amikor a hívek közössége összegyülekezik és adakozik, Isten szándéka ezzel a felajánlással mások, különösen a szükségét szenvedők megsegítése. Jahve mindig azt mondta Izraelnek, hogy bőségesen adjon erőforrásaiból másoknak; az újszövetségi egyház is e hagyomány folytatására kapott elhívást, Pál pedig dicsérte a makedóniai gyülekezeteket, amelyek erejükön felül adakoztak. Jézus figyelmeztette a tanítványokat, hogy a mindössze két fillért adó özvegyasszony többet adott, mint a gazdagok, mert mindent odaadott, amije volt. Azok, akik ragaszkodnak vagyonukhoz, nehezen hallják meg Jézus erre vonatkozó tanításait. Nem meglepő, hogy Jézus azt is kijelentette: nehéz a gazdag embernek a mennyek országába bejutni. Robert Lupton így ír az egyháznak erről az adakozó funkciójáról: „Az egyház az egyetlen intézmény, amely képes lehet arra, hogy együttérzéstől vezérelve, felelőtlenség nélkül pazarolja erőforrásait.

Arra rendeltetett, hogy önmagát adja, anélkül, hogy elveszítené. Az egyház minden földi szimbólumnál hatalmasabb módon viseli annak felelősségét, hogy elhalmozza a világot Isten végsőkéig megtartó szeretetével. Úgy őrizheti meg életét, hogy másokért adja azt”².

A keresztényeknek úgy kell egymásra odafigyelniük, hogy ne legyen köztük olyan, aki szükségét szenved, míg mások tékoznak, azonban ezt minden ember méltóságának tiszteletben tartása mellett kell elérniük. Ilyen egyházi közösségről olvasunk a pünkösdi eseményeket követően: „Nem volt közöttük egyetlen szűkölködő sem, mert akiknek földjük vagy házuk volt, eladták azokat, az eladott javak árát pedig elhozták, [...] azután szétosztották mindenkinek úgy, ahogyan szüksége volt rá” (ApCsel 4,34–35).

A mai egyház gyakran csak költségvetése töredékét fordítja mások megsegítésére, a bejövő adományok nagy részét magának teszi félre, épületei vagy saját belső tevékenységei fenntartására. Vannak persze figyelemreméltó kivételek. Néhány bátor gyülekezet az offertóriumok felét vagy még nagyobb részét rászorulóknak támogatására ajánlja fel. Néhány déli, vidéki gyülekezettől is tanulhatnánk: van, ahol az a szokás, hogy ha szükség lép fel, adományt gyűjtenek, és sokszor addig folytatják, míg a kellő mennyiség össze nem gyűlik. Az ilyen gyülekezetek gyakran legalább annyit költenek másokra, mint magukra – még akkor is, ha a középosztálybeli Amerika mércéi szerint ők maguk is szükségét szenvednek.

A hiteles egyház Isten képmását tükrözi. Isten képmásának számtalan aspektusa van, például az együttérzés, a nagylelkűség és a gyengédség. Amíg nem válunk a közösség részévé, nem tudjuk, hogy ott Isten mely tulajdonságára lesz a leginkább szükség. Talán

bátorságra és hitre a kitartáshoz és az ellenség szeretetéhez. Talán az apára, aki mindig jelen van, vagy őszinteségre a felebarátainkkal való kapcsolatokban. Meg kell értenünk, hogy kívülről nem kényszeríthetjük rá senkire saját értelmezésünket Isten mibenlétééről. Amikor a közösségben élünk, és bennünket is megérintenek felebarátaink tapasztalatai, akkor válik vonzóvá mások számára is az, ahogy mi megjelenítjük a világban Isten képmását. Krisztus üzenete nem bír ellenállhatatlan vonzerővel, hacsak nem rezonál az emberek igényeire. Amikor megmutatjuk, hogy Isten karaktere képes megoldani azokat a helyzeteket, amelyekkel felebarátaink szembenéznek, és – még fontosabb – a mi hozzájuk való viszonyulásunkat is meghatározza, akkor válik sokak számára láthatóvá az evangélium.

A hívek gyülekezete akkor hiteles, ha megvédi a kiszolgáltatottakat. Megdöbbenő, milyen sok keresztény vezető utasítja el a tényt, hogy Isten különös figyelmet fordít az elesettekre. Bizonyos vezetők szerint Isten nem tisztel különösebben, nem tart kiemelkedő becsben, nem részesít megkülönböztetett gondoskodásban senkit, a szegényeket sem.

Talán nincs egy minta sem, amely egyértelműbben bontakozik ki az Írásból, mint az, hogy Isten odafigyel az árvákra, özvegyekre – az ókori társadalmak leggyengébbjeire –, illetve Isten arra vonatkozó parancsa, hogy a védteleneket meg kell óvni. A hamis istenek imádása mellett Isten haragja akkor sújt le legkeményebben, amikor valaki elutasítja a szegények könyörgését, vagy elnyomja őket. Nézzük meg a próféták üzenetét, például Ézsaiásét, aki azt mondja: „Mondd meg népemnek, hogy mi a bűne, Jákób házának, hogy mi a vétke! [...] Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a bűnösen

fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot” (Ézs 58,1. 6). Amerikában a szegények, különösen a gyerekek azok, akik a leginkább elnyomottak, akik bilincsbe verve élnek, és jármot hordoznak. [...]

Jézust kigúnyolták, amiért olyan életmódot folytatott, amely a kiszolgáltatottak közelében tartotta őt. Jézus szerette a gazdagokat is, de mindig arra hívta őket, hogy a szegényekkel való kapcsolat által gazdagítsák tovább életüket. Zákeus, a jómódú vámszedő így kiáltott fel Jézussal való találkozása után: „Uram, íme, vagyonom felét a szegényeknek adom...” (Lk 19,8). Idézzük fel a gazdag ifjú esetét, akit Jézus elhív, hogy csatlakozzon hozzá, ám előbb adja el, amije van, és ossza szét a szegények között (Mk 10,21). A valódi hit, ahogy Jakab apostol mondja, gondoskodik az árvákról és az özvegyekről.

A mai fősodorbeli egyház nem védi az elnyomottakat, hanem jellemzően az elnyomóknak adta el magát. Azt mondjuk, szeretnénk a hatalomban lévőkre „keresztény befolyást” gyakorolni, azonban ennek érdekében feladjuk a lehetőséget, hogy olyasmit tegyünk vagy mondjuk, ami sérti érdekeiket. Amikor hagyjuk, hogy az érdekek megsértésétől való félelmünk elhallgattasson bennünket, a hatalmasoknak adunk lehetőséget az egyház befolyásolására – nem pedig fordítva. [...]

Én hiszek benne, hogy csak az Isten népének közössége lehet képes a szegények méltóságának megerősítésére, és arra, hogy képessé tegye őket a saját magukért

való kiállásra. Próbálkozott ezzel az állam is, de legtöbb programja csődöt mondott. Sok magáncég és egyházi

ernyőszervezet is átvette a gyülekezetek szerepét, és fontos munkát végeztek a szegények szolgálatában. Sok-sok egészségügyi klinika, drogrehabilitációs intézmény, felnőttképzési központ és hasonló kezdeményezés köszönhető azoknak az ernyőszervezeteknek, amelyek időt és energiát nem kímélve végzik szolgálatukat.

Ezek a felekezeteken átívelő szervezetek számtalan kiváló programot hoztak létre, és hálás vagyunk a munkájukért. Ugyanakkor a városi szegények között (vagy bárhol máshol) tevékenykedő keresztényeknek, akármilyen szervezetet képviselnek is a terepen, egy-egy hitét gyakorló, megtartó közösséghez kell tartozniuk. [...] A fent kifejtett hét szempont, amelyeknek a hiteles egyháznak meg kell felelnie, csak a helyi gyülekezetek közössége által valósulhat meg igazán: a fájdalom elnyelése, a remény hirdetése, az Isten tekintélyére mutató, az emberek összehozása, a bőkezű adakozás, Isten képmásának tükrözése és a kiszolgáltatottak megvédése.

Mi lehet nagyobb öröm annál, mint ha ilyen családhhoz tartozik valaki? Nekünk, keresztényeknek hatalmas privilégium és lehetőség, hogy ilyen életre hívtunk el. A megtört és szenvedő világ arra vár, hogy lásson, halljon, kapjon és megvigasztalódjon.

Notes

[←1]

Costas, O.E. (1989) *Liberating News: A Theology of Contextual Evangelization* [Felszabadító hírek: A kontextuális evangelizáció teológiája]. Grand Rapids: Eerdmans. 134. oldal

[←2]

Lupton, B. (1989) *Theirs is the Kingdom: Celebrating the Gospel in Urban America* [Ővék az ország: az evangélium öröme a városi Amerikában]. San Francisco: Harper. 91. oldal.